

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
Kiadóhivatal:
Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fútoza 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
háromhasthos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
Nyilttér minden sor 10 kr.

Az eperjesi laktanya.

Mint tudjuk, a juniusi megyei közgyűlés. Péchy Zsigmond elnökle alatt, egy választmányt küldött ki a laktanya ügy tanulmányozására.

A választmány készen van javaslatával, s ezt a holnapi közgyűlés elé terjesztendi.

E javaslatot a megye közönsége nyugodtan fogadhatja el.

E javaslat szerint a laktanya egy zászlóalj részére építtetnék. A költségvetés 135.262 frt. 82 kr. Jövedelmeznél pedig a laktanya 25 évi garancia mellett évente 9870 frtot.

Az építési költség kölcsön után lenne beszerzendő és pedig, vagy a pesti első hazai takarékpénztárból, vagy a magyar jelzálog hitelbanktól. Honi pénzügyeink közül csak a kettő ad muni-czipiumoknak kölcsönt.

A hazai első takarékpénztárnál a kölcsön 40 1/2 évi időre adatik 6 1/4 %-os annuitás mellett és a zálogleveleket 95 %-kal számítolják le; a jelzálog-bank 50 éves törlesztésre 5 5/100-ad %-os annuitás mellett kölcsönöz, zálogleveleit pedig alku szerint 91—92—93 frttal számítolják le.

Ezen adatok alapján kétségtelen, hogy a megye csakugyan képes előteremteni, s miután nemcsak az évről évre hanyatló Eperjesnek, hanem az egész megyének érdekében áll, hogy legalább az eddigi csekély katonai helyőrség itt maradjon — a tervbe vett laktanya, még azon esetben is építendő, ha az anyagi áldozatokkal járna.

Már pedig az előttünk ismert adatok szerint, a laktanya építése végrehajtható, anélkül, hogy huzamosabb időt át a megye anyagi támogatására szükség volna.

Ugyanis a laktanya felépítésére kölcsön vétetnék 150 ezer forint erejéig, még pedig 100 ezer forint törlesztési kölcsön a fenti két pénzügyet valamelyikétől, 50 ezer forint pedig a megyei alapokból.

A laktanya ugyan az előirányzott költségvetés szerint csak 135 ezer frtba kerül, de itt tekintetbe kell venni, hogy a leszámításnál, természetesen a hazai takarékpénztárnál 5000 frt levonatik, továbbá a

a költségvetésbe nines felvéve a kaszárnyára szükséges telek, végre a kölcsön után fizetni kell a kamatokat, már a kaszárnya építésének ideje alatt, mely idő alatt az nem jövedelmezhet még, s így kétségtelen, hogy ezen összeg szükséges.

A törlesztési kölcsön évi kamata a 40 1/2 évi törlesztési művelet szerint 6250 frt; az 50 évi törlesztés mellett 5850 frt, vagyis 400 frttal kevesebb.

A megye által kezelt alapokból, még pedig a törvényhatósági szegény alapból 6000 frt, a kórházi alapból 24.000 frt, Dessewffy Arisztid alapból 10.000 frt, a zeneengedélyekből alakított iskolai alapokból 6000 frt, körjegyzői nyugdíj alapokból 4000 frt, összesen tehát 50 ezer forint kölcsönképpen felvehető. Ezeknek egy időszéri, — a pénzügyeztek által — fizetett 4 1/2 %-os kamatjuk 2250 frt.

A javasolt kölcsön évi kamata tehát az előbb említett törlesztési mód szerint 8500 frt, az utóbbi szerint 8100 frt.

A laktanya évi bére pedig 9870 frt, vagyis akár az egyik, akár a másik művelet fogadtatik el, fedezve van az egész kamatjárulé: sőt az első mód szerint 1370 frt, a második szerint 1660 frt jó fölösleg maradna, mely elmaradó összeg évente tökécsítendő volna.

Ezekből áll a terjedelmes javaslat rövid tartalma.

De a javaslat nemcsak a laktanya kiépítéséről, hanem annak jövőjéről is gondoskodni kíván. Megtörténhetik ugyanis, hogy ha csak kísérletképpen az állami közigazgatás hozatik be, s valószínű, hogy akkor a megye tulajdona államosittatik, kívánatos tehát, hogy ezen befektetés minden körülmények között a megye lakosai javára biztosítottassék, s épen azért már most volna kimondandó, hogy a laktanya tulajdonjoga és így jövedelme is fennálló, esetleg akkor átalakítandó, sárosmegyei szegények háza alapjává ruháztatik át.

Szóval a laktanya-kölcsön 25 esztendeig a megyének semmibe sem kerül, s csak azontul volna a még hátralévő 15 évi törlesztés, pótdadó után, vagy egyéb módon fedezendő.

A Sáros-Zempléni ev. esperesség története.

(Monographia.)

Irta Hörk József, coll. igazgató.

Ime egy könyv, melyet nemcsak protestans hitfeleink, hanem a nemzeti kultúra minden igaz barátja érdekel lapozhat. Egy-egy lapján több művelődéstörténeti adat van, mint egész könyvekben. E mű is tanbizonyossága annak, hogy nemzetünk sohasem maradt el az európai nagy eszmeáramlatoktól. Legtovább harczoltunk a kereszténységért, legmesszebb mentünk a reformatióban s a népjogok szent harcában legutóljára ragadták ki kezünkől a fegyvert, de csak azért, hogy szellemi téren tovább folytassuk a küzdelmet.

Mint a XIV. sz. vége felé mindenütt, hazánkban is a szab. kir. városok állanak a kulturális mozgalmak élén. Szerzőnk könyvében olvashatjuk, hogy Eperjes, Kassa, Lőse, Szeben, és Bártfa már 1525 előtt meghódolnak a reformatiónak. Lelkeseket választanak, zsinatokat rendeznek, könyveket nyomtatnak magyar, német, latin és tót nyelven. hitvitázókat küldenek Nagy-Váradra s kálvinista testvéreikkel barátságosan kiegyezkednek, úgy hogy 1575-ben Telegdi Miklós esztergomi érsekhelyettes a pápához fordul, „segítene a véginségre jutott magyar kath. egyházon.”

Nem kell azonban hinni, hogy ezt a esodát mind az egyszerű hitbuzgó lelkészek viszik végbe. Tábornokok, arany sarkantus vitézek mint főispánok, egymás után nyerik meg a Sárosmegyei főnemességet. A Rákocziak, Tahyak, Dessewffiek, Péchiek, Roskoványiak, mind az új hitre térnek s mint a szerző mondja, „a jobbágyság teljesen földesurától függvén, akarva nem akarva annak vallását volt kénytelen felvenni.” Az iskolák eladdig hallatlan virágzásnak indulnak.

Nagy-Sároson magyar, Hét-Háron német, Berzeviczen latin tanintézetek voltak s Eperjes, Bártfa, Kis-Szeben, Hanusfalva, Varranó mind oly iskolákkal dicsekedtek, melyekből sokan egyenesen lelkészekül mentek. Kár, hogy a nagy tudományu szerző ez intézetek tárgyai és módszerének ismerettségébe is mélyebben bele nem bocsátkozik. Az

TÁRCZA.

A kék szemek.

— Rajz a vasuti életből. —

Sokat álmodozott az én Laci barátom a szolgabírósról, de elfelejtette megszerezni a hozzávaló tudományt, s úgy történt, hogy bizony a körmére kopintottak neki mindenhol, ha valami hivatal után nyult, végre is tehát mit tegyen? felszapot vasuti pénztárosnak.

S nem igen bánta meg, mert tetszett neki ez a mesterség, úgy járt az arany-zsinóros sikkjában-fel s alá, mint a szemétdombon a kakas, a pénz ugyancsak oly mértékben alkalmatlankodott nála, hogy csak cigarettlit szívhatott a jámbor, de azért boldog volt, a jövő egének egész rózsapiroságával ragyogott lelki szeméi előtt előtt, a kezdet meg van, a többi jön, talán még lóvasúti direktor is lehet belőle? . . .

Hej, csak ne tettek volna ilyen messzire az Isten háta mögé, ebbe a rongyos városkába, a melyet még nem is látott, mert olyan sártenger terült el közte és az állomás között, hogy a minap a Nézi zsidónak deregnyén kellett idáig hozni a dögbőröket a feladáshoz.

Laci odaállott a marharakodó ponk szélére és nézte, hogy nem halásznak-e ki valakit félholtan a sárból, midőn a kisegítő bakter egyszerre valami írást nyomott a kezébe.

— Majd beadja kend az írást a protokollumhoz, hé, — kiáltott Laci s oda dobta a földre, de azután ismét csak fölvette, hogy mi javeszékelése lehet megint annak a másfél lábú árendásnak, talán bizony ismét elhurezolták a borát Kalonda helyett Rádra.

Hát a mint nézi, egyszerre csak azt látja, hogy szinlap.

— Szinlap, szini előadás Kalondán! Ez lehetetlen! — Még pedig utolsó!

— Hát hogy merték ezek a szinlelők az a ló m á s t a többire meg nem invitálni. — no, megálljatok, naplopók, adjátok csak fel a holmitokat a vasutra, olyan illeketek szökök a szállító-levélre, hogy ki nem váltja meg a párisi opera sem.

De azért mégis csak föltette, hogy elmegy erre az utolsóra.

Estefelé kiesipte magát, átadta a távirtdát az öreg raktárnoknak, fölkiporodott a kisegítő bakter nyakára és benyargalt a városba.

Kalondán a vendéglőben nagy volt a mozgalom, gyűlt jobbról-balról a sok bémész ember, az igazi publikumnak megdagadt a könyöke, míg keresztül tudta vetni magát rajta, s elérhetett a kaszárhához, a hol ingyen nem igen árulgatták a jegyeket, de annál inkább hordták az üres székeket a terembe, a melyben öt-hat füstölő petroleum-lámpa fénye mellett derekasan pengették a brugót, míg hátul a szinpad ücsörgött, kék-vörös kordinájával, mint a szemérmes leány takargatta hej! nem sokáig mutatandó bajait.

Laci épen nézegette, hogy mely falhasadékon jusszon be a terembe, midőn karon ragadta őt egy pök hasu alacsony öreg úr.

— A téns urnak erre méltóztassék beszélni, itt vezet a legislegkényelmesebb út egyetlen támlásszékünkhez, melyet az első és utolsó előadásunkon a ténsurnak rezerváltunk.

S lenyomta őt a székbe.

Laci csak bámult, — hogy mégis csak nagy ember ő Kalondán.

Egyszerre megszólalt a zene, de Lacit az föl nem ébresztette volna merengéséből, ha közbe el nem pattant volna a brugós cigány hurja, erre már felnyitotta a szemét, előtte állt a szinpad, a szinpadon Kotzenbuetöl „A serfőző pásztor órái”, a melyben oly nagyszerűen adta Szidónát egy szöke leány, hogy Laci egész este nem vette le róla a szeméit.

Hej, bár levette volna, nem történik meg akkor rajta az a história, a mi alább következik.

A játék künönösen sikerült, volt taps és újrázás, amint ez a „Sajómelléki Közlöny”-ben híven le volt írva — játék után volt zene, vaesora, dinomdánom, pipafüst, — Laci a vacsoránál a szép szöke oldalánál találta magát reggeli fél hat óra felé pedig a sárban, Kalonda és az állomás között, a melyből a kisegítő bakter, ha igazán ki nem segíti, a fülénél fogva, hát belefűl.

Nyolcz órakor reggel Laci még feküdt a inspekciós szoba divánján, midőn egyszerre csak kopogás üti meg fájdalmas füleit.

— Tágasabb odakint, — azt akarta kiáltani hamarjába, hanem csak azt nyögte, hogy: bujj be, mire be is bujt a pökhasu alacsony öreg úr, egy százerű köpenyben és minden ceremónia nélkül imigyen szólott Laczihoz:

— Uram, itt vagyunk mindnyájan, készen az elutazáshoz, várjuk a vonatot, mely elrópít minket e vidékről, mely művészetünket becsülni nem tudta, ön az egyedűli, ki e tekintetben kivételt képez, tegye lehetővé, hogy elrepülhessünk.

— Tessék! — sóhajtott Laci álmosan, s oda mutatott a személyeskedő pénztárosra, a ki az uti lapot árulja s a ki épen nagy műértelemmel rendezgette a vasuti szatőcs-üzletet.

— Korán van uram, korán, szólott a szinigazgató, igazítva a köpenyegén és körültekintve a szobában, — félre talált ön engem érteni, azután egész közel lépett Laczihoz és azt sugta a füleibe: remélhetnék a vasutól egy kis előleget?

— Hát aztán mire? kérdezte Laci, egész füle hegyeig elvörösödvé, mialatt kutatni kezdte a zsebeit, hogy nem vesztette-e el a kasszakulesot valahol a kalondai sárban.

— Két podgyász darabot vitettem a raktárba, azok egyike Szalánczi Ilma ruháit tartalmazza magában, Szalánczi Ilma ruháit, — tette hozzá még egyszer s nyomatékosan.

Laci behanyatlott a divánra, a feje úgy zú-

igazgatók életrajzait azonban sorra közli s köztök igen érdekes adatokra bukkanni. Így pl. Matthaei Jánosról feljegyezte, hogy mivel kitűnő énekes volt. Bethlen Gábor udvari énekesei közé vétetett fel. „Szokása volt ugyanis egykor a magyaroknak — idezi az eredeti forrásból — s e szokást még ma is követik némely főurak, hogy udvaraikban őseikről vagy buzditó nagy tetteikről énekeket énekeltek.”

Érdekes tanulsággal szolgál e könyv arra nézve is, hogy a vallásos fanatizmus rendszeren a nemzetiség szent ügyének is ártalmára volt. Giskra huszitái kiszorították a róm. kath. magyarokat s a kath. szlávok elűldözték a prot. magyarokat.

Nyárs-Ardót, Töczelmést (Tót-Selymes) Szent-Pétert, Szent-Mihályt, Deméthét, Kapit, Nagy-Sárosst stb. mind törülmetszett magyarság lakta, de a vallásüldözés vagy szétválasztotta, vagy kiirtotta őket.

Ott küzdöttek Boesky, Tokoly, Rákóczy zászlai alatt s ma... Eszünkbe jut a költő bus-sóhajtása:

„Teremt-e isten több magyart
Mig a világ, míg narja tart,
Ha mink is elfogyánk?”

Háromszor újult meg az erőszakos üldözés s csak 1750-ben fordul jobbra az evangélikusok sorsa, mikor már nagy részök elűllött vagy kiirtottat. Valóban, jól tette a szerző, hogy feljegyezte a Dessewffiek, Péchyek, Pulszkyk, Bánók stb. neveit, kik összeszedték a romokat s biztosították egyházuk jövőjét.

Korrajzi adatokkal is telve a könyv. Az egyiket a templomból lelővik: a másik, gyanuba esvén, hamis esküt tesz s abban a perczen villám sújtja agyon.

Mindezt és még sok mást, szerzőnk nagy gondal s ritka tapintattal állította össze. Legjobban tetszik nekem az az egyszerű, cziczomátn, magyaros elbeszélő stílus, melyet szerző annyi szerencsével tanult el régi eleinktől, kikről nevékhöz — s az író nevéhez — méltó emlékezet vagyion e munkában.

Albert József.

Felhívás gazdaközönségünkhöz.

A nyomott gabona árak mellett egyedül a sörárpa az, mely ugy a bel- mint a külföldön is legjobban fizetetik s legnagyobb keresletnek örvend. A sörárpa termelés fokozása érdekében a gazdasági egyesület elhatározta egy f. é. október hó 5-én tartandó sörárpa díjazás megtartását, melyre a nemelt. földművelési-, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter által engedélyezett segélyből 3 díj tűzött ki. u. m. 1-ső díj 50 frt, 2-ik 30 frt, 3-dik 20 frt, összesen 100 frt pénzértékben. Ezenkívül díjesítő oklevelek is fognak kiosztatni. Az ezen áradíjazáson kiállított árpa mutatóványok egyszerűen a budapesti országos kiállítási bizottság által a kiállítás területén f. évi október 4-31. napjain rendezendő árpakiállításra a gazdasági egyesület által fognak felküldetni. Fölhivatnak tehát Sárosmege minden rendű t. termelői, miszerint ezen áradíjazáson résztvenni s e végből 20 liternyi árpamutatóványt az idej termelésből a gazdasági egyesület titkári hivatalához f. évi október 4-ig beküldeni sziveskedjenek. Az árpa mutatóv-

gott mint egy gőzmozdony, a szíve meg ugy dobogott mint egy táviró készülék, megsimogatta bajuszát, azaz csak annak a helyét és már nyögni kezdet egy „nem”-et, midőn az utazási jegyváltó ablakon keresztül két kék szem vetette reá sugarát.

Ott állott a szép szöke, uti öltönyében halványan mint egy korán kinyíllott fehér róza és a menyétől lopott szemével Laczinak minden mozdulatát ép ugy kísérte, mint tegnap Laczi az övét, a színházban.

Oh, mily hamar változnak a szerelmek!

Laczi nem szólt többet semmit, csak oda ment a pénztárhoz, beolvastott a direktornak egy esomó bankót, beállította az összeget a szállító levélbe és azt mondta, hogy „fertig!”

— Dehogyan fertig, de hogy fertig, kiállott a vén Dókus, a raktárnok, ki az állomás épület előtt hatalmasan nyaloga tta a czédulákat, hogy reá ragassza a lalákra, — azt se tudja az ember, hogy mi van benne, de vigye a kő, nem az én pénzem.

El is vitte a kő, azaz a vonat, a direktort is, a kisasszonyt is, Kalonda megint elhagyatott, olyan üres maradt mint a Laczi szíve, ki soká-soká megrengve nézett a vonat után, míg elveszett a láthatáron s csak a füstje maradt vissza.

Laczi visszament az épületbe, oda vágta a sípkáját a kasszához s azt sóhajtotta maga elé: bizony, bizony: ezudar mesterség ez!

Azonul nem volt kedve, úgy járt a vonatnál aranyzsínóros sípkájában, mint a megtépázott kakas, nem volt nyugalma, reszketett, ha a korrespondenciát hozták, hát még mikor a csomagot bontogatva egyszer e levél akadt a kezébe:

„Kedves kollega úr! A Szalán e z i l m a alatt érkezett küldemény ki nem váltása következtében mai nap elárvereztetvén 6 forintnyi bevétel eredményeztetett. Az említett küldeményen 50 forintnyi előleg lévén, kérek 44 forint fedezést.”

Oh, ti, nyavalya színlelő naplopók, ti, no megálljatok.

nyokhoz melléklendő egy kimutatás, melyben azon adatok felemlítendők, melyek a budapesti árpakiállításra az országos bizottság által előírva s a Gazdasági Értesítő f. évi augusztus 23-án megjelent 18. számában közölvék. A kiállítás célja megismertetni a megye különböző vidékein termelt árpának minőségét, feltüntetni a nemesítő magvak hatásait, valamint a művelési mód és az elővetemény befolyását. A díjakat a bíráló bizottság fogja oda ítélni, mely az árpa következő tulajdonait fogja megvizsgálni: szín, szag, alakulat, törési felület, idegen magvak, selejtes magvak, súly aránya. Bővebb értesítés s bejelentési izek a gazd. egyeslet titkári hivatalánál szerezhetők. Eperjesen 1885. évi szeptember 21-én.

A sárosmegyei gazdasági egyeslet elnöksége.

Különfélék.

A felsőmagyarországi bányapolgárság f. évi szeptember 22-én tartotta rendes közgyűlést Igló városában. A megjelent hutták és bányavárosok képviselői összesen 73 szavazatot képviseltek. Az elnök Probstner Artur üdvözli a megjelent képviselőket s rövid szavakban eseteli a bányaparnak jelenlegi szomorú állapotát; két utat ajánl arra nézve, hogy a helyzet javuljon, az első, hogy a bányatulajdonosok tartsanak ki, ha mindjárt a jelenlegi helyzet kevésbé keesegtető volna is, a második ut a javulásra volna az olesó termelés a huttákban. Ezen olesó termelés tekintetében ajánlja az igazgatóság, hogy az egyik huttában, még pedig a Phönixhuttában az érzébevéltás és olvasztás beszüntetessék, úgy, hogy a társulat részéről csakis az Istvánhutta, az igló-dobosnai hutta számára egy másik hutta tartassék üzemben; e czélra ajánlatik az igló-johanni huttának kibérzése, illetőleg esetleges megvele. — Ezen egy ténnyen kivül olesó termelés tekintetében számos kísérlet tetetett a réznek elektrolytikus uton való kiválasztására; mely kísérletek eddig elég kedvező eredményeket mutatnak, s alkalmasak a réznek igen olesó áron való előállítására. A közgyűlés mind két indítványt, u. m. a hutták számának redukálását és az elektrolytikus kísérletek minél nagyobb terjedelemben való alkalmazását elfogadta, remélvén, hogy ez által a bányaparon legalább némileg segítve leend, és hogy még a szegényebb érző bányákban is módjukban lesz érzéiket beválthatni. Hogy mennyire apadt a réztermelés, mutatják a következő egyszerű számok, mennyiben e gyári ipar létesítésének első éveiben átlagosan minden évben 20,000 méterem. réz termeltetett, míg az 1884-ik évben összesen 2500 mmáza állítottat elő, míg az ipar eme fénykorában a réznek métermázsája 100 frton, jelenleg pedig ugyanaz 60 frton kél el, s ezen virágzó korban egy métermázsza előállítás költsége 3 frtot tett, ma pedig a sokszoros javítások, átalakítások s tudományos haladások daczára, a csekély termelésnél fogva, egy métermázsának előállítása 26 forintba kerül. — A szomorú kilátás nyomott hangulatot idézett elő, s a mint az mindenütt, hol deficiéttel dolgoznak, történni szokott, történt az itt is, hogy az igazgatóság számos támadásoknak volt kitéve. Az igazgatóság újbóli választásánál a volt elnök Probstner Artur nagy lelkesedés közben újból meg-

Hát a kék szemek — hazugnak a kék szemek?

Szegény Laczi?

A nők társadalmi állása és hivatása.

(N. S.) Napjainkban, midőn állami és társadalmi életünk nagyszerű átalakulásának idejét éljük, épen nem esoda, hogy a nőkérdés is felmerült és az elméket élénken foglalkoztatja; mert a nő az emberi társadalom testében a szív, kinek az állam-és családban való állásától függ részben a társadalom jövője, s így korunk újabb társadalmi eszméi is nagyrészt ezen tárgy körül forognak. Midőn általános emberi jogokról van szó, midőn új életviszonyok küzdenek a régiakkal, addig, míg a társadalom férfiak- és nőkből áll, míg a kisdedeket az anyák nevelik, a nő érdemel legkiválóbb figyelmet. A nőkérdés valóban igen komoly, fontos nagy jelentőségű és horderejű kérdés, a mennyiben ennek megoldása életünk más viszonyait is megváltoztatja. Ha minden művelt ember a sürgős napi kérdések iránt tisztán óhajtat tájékozódni, úgy nekem, mint a hazai tanügy egyik igénytelen munkásának, kiváló kötelességem a nőkérdés alapos megértésére törekednem; mert ez az ifjuság, sőt az egész nemzet művelődésével a legbensőbb összefüggésben áll. A mennyiben tanulmányom ezen tárgyra a forrongó napi kérdések egyik legégetőbbikét képezi, legyen szabad reménylenem, hogy e tárgy körüli észleleteim és tanulmányaim igénytelenebb és esekélyebb eredményét is becses figyelmekre méltónak fogják találni. Vizsgáljuk ma a nő állását és hivatását nemzeti közművelődésünk terén. Az ettől elválhatlan nőnevelés kérdéséről szólani, bizva becses figyelmök- és türelmökben, más alkalomra tartom fen magamnak a szerencsét. Lássuk ma a nő állását és hivatását.

A kor vagy nemzet haladó művelődése azon nemtő, mely a nőknek is megadja a magok jogát és nekik méltó állást nyújt. Valamely nép vagy

választatott, a többi igazgatósági tagok állásaikban meghagyattak. Jendrassek Miksa és Nadler Károly elhalt igazgatósági tagok helyére Klug Otto iglói ügyvéd és Ujlaki E. ugyanottani bányapolgár választattak meg.

Hymen. Szmracsáni Szmracsányi Ödön föld-birtokos és neje berzeviczei és kakaslomniczi Berzeviczy Mária bárónő, örömmel tudatják leányuk szmracsáni Szmracsányi Rizának ifj. Szinyei Merse József, államjogtudor és m. kir. miniszteri fogalmazóval, — Szinyei Merse Viktor földbirtokos és néhai neje péchujfalusi Péchy Máriának fiával f. é. október hó 4-én Darócon leendő házassági egybekelését. Darócon, 1885. szeptember havában.

Az új kaszárnya. A bemutatott tervek szerint a kaszárnya állana 2 egyemeletes legény-ségi laktanya épületből, egy tisztai és altisztai lak-épületből, a hol a börtön elhelyzendő, egy mellék-épületből, egy fürdőépület, egy istálló épületből. Az épülő telken felmaradó szabad térről — felállítási és testgyakorlati czélokra — gondoskodva van.

Szepsesházy Imre e hó 26-án távozott el városunkból Nyiregyházára, hogy ottan az albirói állomást foglalja el, melyre e hó elején ki lett nevezve. Tetőtől talpig gentleman fiatal férfiú és jó barát, ki társadalmi életünknek egyik legkedveltebb alakja volt, s kinek távozását őszintén fájjaljuk.

Magyarosító egyeslet. Az egyeslet központi igazgató választmánya f. é. október hó 1-én d. e. 11 órakor tartja rendes ülését a megye kis termében.

A bártfai vasut ügye. E hó 28-án érkezik Eperjesre De Maistre és Loisch a bártfai vasut irányonalának megszemlélése végett. Másnap megyei alispánunkkal együtt végig tekintik a trasszirozandó irányonalat és az így nyert személyes információ alapján fog majd e kérdés mikénti eldöntése illetve az oderbergi vasut igazgatóság ezen vonalnak illetve ki, vagy ki nem építése iránt határozatot hozni.

Bornemisza Ádám országgyűlési képviselőket és aldunai esángótelepítési kormánybiztost, király ő Felsége a kamarási méltóság adományozásával tüntette ki.

A gazdák országos kongresszusára megyénk gazdasági egyeslet részéről Péchy Zsigmond és Pulszky Géza vannak kiküldve. A kongresszusnak egyik főfontosságú ügye a kisbirtokosok hitelügye és annak mikénti szervezése.

Az ügyvédtartás módosítása tárgyában tudvalevőleg egy 10 tagból álló miniszteri értekezlet kezdi meg közelebb tanácskozásait. Az értekezlet a kir. kuria és a fővárosi ügyvédi kar kiváló egyénéiből van összealkotva. Mint a „Jog” közli, az értekezletet a vidéki ügyvédek kebeléből legközelebb ki fogják egészíteni, hogy a gyakorlati tapasztalatok e részről is érvényesülhessenek az értekezlet kebelében. — A tanácskozmány, — az orsz. jogászgyűlés tárgyalásai után fog összehivatni, már csak azért is, hogy ugy ezen gyűlés, mint az orsz. ügyvédtartás tanácskozásainak eredménye is értékesíthető legyen a tervezett reformnál. Nem kevesebb örvendetes hír az is, hogy az igazságügy-miniszteriumnál a parlament részéről kelleltenül fogadott reformtervezetet végleg elejtették s egészen új tervezettel lépnek az értekezlet elé.

A megyei nyugdíjszabályzat a pénteki állandó választmányban — elejtett, még pedig azon indokolással, hogy a megyei tisztviselők dotá-

knak a nők iránt tanusított tisztelete mindenkor biztos mérvesszőül szolgál annak megítélésére, hogy azon nép a műveltség minő fokán áll. A sokat gunyolt középkor nagyon tisztelte a nőket, de ez az értelmi és erkölcsi műveltség magasabb fokán s állt, mint a pogány ókor. A nőt az egész keleti világban még ma is alsóbb rendű lénynek tartják, kit az ottani felfogás szerint születésénél előbb szabad megölni, mint a fisarjadékat, kit pénzért el lehet adni és pénzen venni lehet, ki jobb művelődésre nem képes, de nem is méltó; sőt azt tartják, hogy még lelke sincsen; — egyszerűen nem egyéb mint rabszolga. De a keletnek népei még ma is a műveltség igen alacsony fokán állnak. A megsértett női genius a rajta elkövetett igazságtalanságot azzal boszulja meg, hogy a férfiakat rut önzéssel vádolja és megvonja tőlök a nőnem erkölcsnemesítő hatásait. A családi életnek a nő lealacsonyítása által okozott ziláltsága és a kisded-nevelésnek hiányos gondozása miatt nem javulhatnak a keleti népek társadalmi viszonyai.

A külföldön most oly élénken vitatott nőkérdés tehát benső összefüggésben áll a közművelődés állapotával: a magasabb műveltség a nőknek is tisztesebb állást biztosít; a nők tiszteletreméltó állása vszont az emberiség erkölcsi közművelődését mozdítja elő. Mentől több női erő áll a közművelődés szolgálatába, annál hatalmasabban gyarapodik értelmi tőkének; a női méltóság tiszteletben tartása dusan kamatozik az erkölcsi művelődésnek. A nőknek a közművelődés szolgálatában fontos hivatásuk van, s elmondhatjuk a költővel: „Az emberiség méltósága a ti kezetekbe van letéve. — Orizzetek, veletek együtt hanyatlik, veletek együtt emelkedik.”

Ezen magasztos feladatot természetesen csak ugy oldhatják meg, ha a társalomban méltóságuknak megfelelő tisztas állást foglalnak el.

A nőkérdés tehát nem csak a nők személyes érdekében merült fel, hanem az emberiségnek az erkölcsiség, tudományosság, művészet és nemes-

ezioja állami dotáció s ennek természetes következménye, hogy az állam gondoskodik a megyei tisztviselők nyugdíjáról, kik amugy is nagyobbára az állami közigazgatásnak közegei. E meglepő javaslatnak bírálata nem boesátkozunk, jól tudja, hogy a hollapi közgyűlés is ily értelemben határozandó, de van még egy reményünk. A megyének ugyanis jelentést kell tenni a miniszteriumhoz s mi azt hisszük, hogy a kormány már a legközelebbi időben javaslatot fog tenni az országgyűlésnek az iránt, hogy mondassék ki országos törvény által, miszerint a megyék kötelesek legyenek tisztviselőik nyugdíjazásáról gondoskodni s ily értelemben a nyugdíjszabályzatot alkotni.

Választás. A megboldogult Almássy-Jelenik István helyére az állandó választmány elnöke, Ghillányi József, a pénzügyi szakosztály elnöke, és ennek helyére Dobay Sándor lett megválasztva.

Hymen. Stehlo Ottó építész jegyet váltott a bájos Kéler Gizella kisasszonnyal.

Hadmentességi adó Törvény szerint tudvalevőleg a negyedik korosztály is behívható. Ha oly egyént hívnak be a katonai állításra, ki a negyedik korosztályhoz tartozik, akkor a rájött hadmentességi adót nem kell fizetnie, ha pedig már lefizette, akkor visszakapja. Így szól a pénzügyminiszter újabb rendelete.

Az állandó sorozó bizottság október hó 12-én tartja ülését Eperjesen a 67-ik ezred hadkiegészítő parancsnokságának helyiségében, hová a fősorozástól elmaradtak utóállítandók.

A sarosmegyei honvédegyelet a f. évi okt. 12-én alakuló országos honvédegyelet közgyűlésén Dessewffy Lajos, Kubinyi Aurél, Kovács János és Krivácsy Károly fogják képviselni. Megyei egyeletünk jegyzőjül Kovács János ügyvéd lett megválasztva a Budapestre áttett Krivácsy Károly helyére, kinek távozása felett az egylet jegyzőkönyvi sajnálatát fejezte ki.

Tűzoltóink jutalma. A tűzoltó egyeletünk köztisztviselőiben álló érdeműs elnökétől Kubinyi Albertől a következő sorokat vettük. „T. Kubinyi Albert tűzoltó egyleti elnök urnak. Van szerencsém a tek. elnök tudomására hozni, hogy a f. évi szeptember 24-én a nagysárosi múmalom igazgatóságának közbenjárásánál fogva, a „Magy. ált. biztosító társulat“ és a „Duna“ biztosító társulattól 100 fírt a nagysárosi tüzesetnél eredményes működésünk jutalmául átvetttem és a pénzt az egyleti pénztárnoknak átadtam. A fenn nevezett adakozók kívánságához képest 50 fírt új tömlők beszerzésére, 50 fírt pedig a működő tagok jutalmazására fordítandó. Kész tisztelettel Krajzell Kálmán főparancsnok.

Az iskolák köréből. A kassai prémontrai főgymnasiumban a bejegyzett tanulók száma 474; a polgári fiú- és leányiskola növendékeinek száma 450.

Jókai Mór 50 fírtal a felsőmagyarországi múzeum-egylet alapító tagja lett.

Trefort és a papi kongrua. Ily ezim alatt jelent meg ismét Pécsen egy szabadelvű irányú röpirat az alsópapság jövedelmei dolgában. A röpirat nem találja elegendőnek a napilapok által ajánlott palliatív szereket s radikális orvosságot követel. A röpirat, — melynek tartalma papi szerzőre vall, — a következő javaslatban kulminál: „Mértassanak egy méltányos praeseissionális calculust kiállítani s ne provizorie, de visszavonhatatlanul meghatározni: hogy a vallásalap s összes püspökségek, káptalanok,

szereztesrendek, de még plébániák jövedelmeiből is mi illesse az Episcopatumot, Capitulumot, mint vezérkart? Mi a lelképásztorok alapságát, mint az egyházi és iskolai téren küzdő hadsereg zömét? — A szerző ezen valóban gyökeres kurrában találja a kongruál-kérdés helyes megoldását s ettől reméli, hogy a sajtó is barátságosabb hangot fog fölvenni a főpapsággal szemben, vagy mint ő mondja: „a szabadonczek urak pappjóságellenes lármái“ megszűnnek.

A kassai ipartestület f. hó 21-én tartotta meg gyűlését, melyen az alapszabályok azon §-a, hogy az iparosok minden tanulóért a beiratáskor 1 forintot, a kiadandó bizonyítvány után pedig 2 forintot fizessenek, — töröltetni határozatott. — A jegyző, pénztáros és számvévo első ízben egy évre, azután pedig 3 évenként választatik. A végleges megalakulás akkor fog megtörténni, mikor a törvényhatóság megerősíti az alapszabályokat.

Nyilvános köszönet. Dr. Horváth Ödön jogakadémiai tanár úr szíves volt az „Eperjesi Széchenyi kör“ könyvtárát egy beesés művel — 3 kötetben — gyarapítani. Adományáért fogadjuk köszönetemet a Széchenyi-kör nevében. — Eperjes, 1885. szept. 24. — Tuhirszky Károly, s. könyvtárnok.

Hirdetés 200 év előtt. Csupa mese beszéd, hogy most nehezebb megélni, mint régente. Hogy mennyi mindenhez kellett például az iparral és kereskedelemmel foglalkozó embernek érteni, kitűnik egy régi hirdetésből, melyet 1630-ban tett közzé egy nürnbergi kereskedő. — A hirdetés szóról-szóra így hangzik: Makers Izsák borbély, parókaesimáló, iskolamester, kovács és doktor; a haját puderozza, vagy pomádézza; készít és foltoz eszmiákat és cipőket; eret vág; fogat húz; tanít olvasni írni és táncolni; árul mindennemű illatszereket, papírost, kitűnő subiczkot, heringet, paszulyt, ruhakafét és mindennemű esemegéket.

Az országos ügyvédi értekezlet által kiküldött bizottság tegnap délelben Hódossy Imre elnöke alatt ülést tartott, melyben az országos ügyvédygyűlés határozatainak fogantatására albizottságok lettek kiküldve. És pedig az ügyvédi rendtartás tárgyában beadandó kérvény szerkesztésére: dr. György Elek, dr. Teleszky István és Ungár Alajos, — ezen kérvénynek a törvényhozás elé leendő terjesztésére Hódossy Imre kérétt fel: az országos ügyvédi egyesület módoszatának megállapítása, — e tekintetben a szükséges lépések megtétele és az országos ügyvédyegylet alapszabályainak kidolgozásával Burján János elnöke alatt: dr. Siegmund Vilmos, Baintner Imre, Bernáth Béla és Kossaczky Arnold tagokból álló bizottság lett megbízva; végül a nyugdíjintézet kérdésében: Novák Sándor, Králik Lajos, Spett Vincez, Beck Hugó, Stiller Mór, Stehlo Kornél és Wolf Vilmos lettek kiküldve.

Községi élet. Ha egy községben a képviselőtestület valamely új állomás rendszeresítését elhatározza, a mennyiben ez a községi lakosok nagy megterheltségével jár, s azon hivatalra szükség van és a mennyiben ezen megállapodás a község kebeléből fellégyomással meg nem támadtatik, a törvényhatósági bizottságnak az ilyen megállapodás megsemmisítésére vonatkozó határozata helyt nem foghat. Ily értelemben határozott a belügyminiszter Kr. Sz. megye közönségéhez folyó 39.928. sz. a. intézett rendeletében.

Milyen lesz a telünk? Tapasztalt méhészek állítása szerint azon körülményből, hogy a méhek mily mérvben ragasztják be lakaik bejáratát, következtetést lehet vonni a jövő télre. Miután pedig a méhek több helyen tett észlelet szerint már évek óta nem ragasztották be oly szilárdan lakaikat, mint ez idén, igen kemény télre van kilátás.

Véres verekedés a csendőrséggel. Hazlinban templom napja volt, vagyis ugynevezett „Kermes“. — Este a szokásos záróra elmúltával a koresmáros fölszólította a koresmában mulatókat, miként koresmájából távozzanak, ezek azonban azt vetvén okul, hogy „kermes“ van, a koresmából távozni nem akartak. A koresmáros félvén a büntetéstől, a község biráját hivatva fel a nép hazatevélésére. Azonban ennek közbenjárása sem vala eredménydusabb, mert a mulatók még az alvásra egészen készen nem valának. A bíró, hogy rendezelést effektuálva lássa, felhívta az épen a faluban időző bártfai csendőrséget, hogy neki segédkezet nyújtsonak, s a mulató közönséget a koresmából távoztassák el. A csendőr őrsjárat a koresmában megis jelent, s a közönséget a szétoszlásra felhívta, de már is ittások lévén a mulatózók, a csendőrségnek engedelmeskedni nem akartak, úgy, hogy csak hosszas rábeszélés folytán hagyták el a helyiséget. Az utczán a boszus publikum csoportosulni kezdett, mire az őrsvezető, a fölözslásra hivatva a népet, mert mint mondta: a csoportulás tiltva van. Ezen felszólításnak azonban ismét csak nem akartak engedelmeskedni, de sőt szidalmakkal illeték a csendőröket. A csendőrök figyelmeztették őket, hogy őrizkedjenek őket netán megtámadni, mert ez esetben fegyvereket használnak; mire egy a többi közül azt vetette oda a csendőröknek, hogy ő is katonák voltak, mind is azok, előbb volt fegyver kezökben mint a csendőröknek, s ők tudják, hogy emberekre löni nem szabad, ezt kijévtve ököllal támadta meg a csendőrt. A csendőr hátrált s figyelmeztetvén az illetőt, fegyverét szuronysegezve tartá ellene, de ez ismét csak neki ment, mire a csendőr a földbe lőtt, hogy az illetőt elriassza. Erre vérszemmet kapott a támadó, azt mondván: Lám hogy nem szabad emberre löni, megtámadta, de most már többet magával, a csendőröket, mire egy csendőr tüzelt s a támadók egyike hasán találva összerogyott. Ezután a támadás még egyszer megújult, s ismét áldozatot követelt, mert a második tüzelés után, egy támadó ismét lábán találva összeesett. Ezután a támadók elvonultak, magokkal vivén a sebesülteket. A csendőrök eltávoztak szintén a helyszínről, s a bíró házába mentek. Ott alig töltötték egy fél órát mint egy 15 legény ismét utánuk jött s a csendőrséget lefegyverezni akarták; s az megtörténik, ha ezek ismételve fegyvereiket nem használják, azonban kard és szuronyal a támadást visszaverték. Egy csendőr egy támadónak fejét a szószeros értelmébe ketté hasította, mert a kard a esonton is áthaladva, az agyvelőt is érinté, s ezen kívül még mintegy 4—5 sebesülés történt. Az, kinek hasába löttek, másnap azaz szerdán elhalt, s valószínű, hogy még más is követni fogja. Mily kár, hogy népünk saját szomorú tapasztalata után kénytelen megtudni, hogy a csendőrség nem pandurság többé, s hogy a lelkesz urak a szószekről nem tudják a népet, hogy ezek fegyvereiket használni, ha kell, — köteleztek.

bült társadalmi élet terén való előhaladása érdekében foglalkodtatja a népnevelők, tanfériak, történészek, bölcsészek, államférfiak és általában minden művelt ember elméjét, kiknek az emberiség imént jelzettem szent érdekei szívkön fekszenek.

A nagy férfiak életéből tudjuk, hogy szellemi nagyságuk alapját legnagyobb részt anyáik vetették meg. Egy egyiptomi királyleány menti meg és neveli fel Mózes, a világ legnagyobb törvényhozóját, Cornelia, a nemes római matrona, maga nevelte fiát, a Grachus-testvéreket, koruk ezen két jeles férfiát; az előkelő Cornelia nevelői tisztben oly nagy örömet és boldogságot talált, hogy egy hiú, ékszeriben pompázó nőnek, fiait mutatá be, mint legdrágább kincsét. A nagy Napoleon szellemi fejlődésének alapját anyja, Látitia, gondos nevelésében találjuk. „A gyermek sorsa, az anyának műve“ mondá I. Napoleon, s ezen nagy férfiú különös élvezetet lelt annak gyakori ismétlésében, hogy ő anyjának köszönheti nagyságát. Szilágyi Erzsébet, e magas szellemű hölgy, gondos nevelésének köszönhetjük Mátyásunk nagyságát, kinél népszerűbb és igazságosb uralkodót nem mutathat fel a magyar történelem, ki hódoló tiszteletből anyját Magyarország királynőjének is nevezi. Ki ne ismerne II. Rákóczy Ferencz, a diéső szabadsághős anyját, a minden ízében nagy, nemes és fenséges Zrínyi Ilonát; ki ne tudná, hogy gondos anyai nevelése mily döntő hatást gyakorolt fiára? Hogy a mi nagy Széchenyinek vallásos, erkölcsi és nemzeti érzéseinek kifejlésére minő hatással volt édes anyja, a fenkölt szellemű Festetics Julia grófnő, mutatja Széchenyinek 1817-ben anyjához intézett verse, melyben a többi közt ezt mondja:

„Te oktattál
Tanácsoltál

Te plántáltad szívemben a jót, melyben vagyok s leszek
S a mi csekélyt isten, uram s hazámért utóbb teszek,
A te munkád.”

Az anyai befolyás a serdülő ifjúság fejlődésére megmérhetetlen. Mig a jó tanítók jó tanít-

ványokat képeznek, a jó anyák jó embereket nevelnek. Elismerete ezt Pestalozzi is, midőn mondá: „A nép nevelését az anyák kezébe akarom letenni.“

A nők az ifjúság legelső és legtermészetesebb alapnevelői: magasztos hivatásuk azonban még tovább terjed. A nő a szép családi élet tulajdonképi lelke, az állami, vallási és társadalmi élet sarkköve. De bizonyos határok között a nők hivatása a ház küszöbén is túlterjed. A nők a szelidebb erkölcsök őrei, a vallásosság tentartói, a szegények és betegek gyengéd ápolói: mindenütt, a hol sebet kell gyógyítani, könnyeket kell letörölni, ott a női kéz enyhít, ápol és áldás malasztját hinti szét. Valamint a középkorban a harezjátékoknál soha sem hiányzott a nők szép koszoruja, kik a vitézeket a harezra lelkesítették és a győztesek közt a pályadíjakat elosztották; valamint nem termett még szerelemdalnok nőért hevülő szerelem nélkül: ugy még ma sínesen küzdtek és ninesen esendes költőhajlék, melyet a nők jó szellemei körül ne lengnek; a nők még ma is hű angyalai a hősök és költőknek. Nemzeti lantosunk, Vörösmarti szerint is a nő adja:

„Mit szűz hevében égő szív teremt,
Költőt, művészt, hőst és nagy férfit,
És mindent, a mi szép, jó, tiszta, szent.“

1884-iki szabadságharcunk idejében meghatva láttuk, hogy hölgyeink győztes honvédeinket miként koszorúzták meg habérrel s mint áraszták el virágokkal. Hazai irodalmunk története is fényesen tanuskodik arról, hogy mily hathatós befolyást gyakoroltak a nők költőinkre, hány műremeket köszönhetünk női ihletésnek. Nemzeti művelődésünk díszkoszorujába a nővilág tehát sok szép virágot tett.

Az eddig mondottakból is eléggé kitetszik, hogy mily fontos, mily nagy horderejű ránk nézve a nők hivatása még akkor is, ha nem rajongunk az ugy nevezett nőemancipációért: hogy mily nagy kincs az ránk nézve, ha a nemzeti közművelődés magasztos munkájában a nők is részt vesznek és

azt tehetségükhöz képest előmozdítják; mily szép feladat a nőkérdéssel behatóan foglalkozni és ha lehet, sikerrel megoldani.

A kritikai bölcsészet megalapítója, Kant óta korunk kiválóan kritikát; alapos tudományossággal vizsgálja a társadalomra nézve fontos kérdéseket, ilyen: a munkások kérdése, az állam, az egyház és az iskola viszonyai, a jogállam feladta stb. — Ilyen a nőkérdés is. Ezen kérdés azonban egyáltalában nines még elütve azon indokolatlan állítások- és telületes, néha tulhajtott követelésekkel, melyekkel a nőemancipáció irodalmában találkozunk: tudományos alaposággal kell ezen kérdést megvilágítanunk és pedig a természet, jog és ész szempontjából.

Mindenekelőtt halljuk az emaucipaiót szorgalmazó nők és szószólóinknak követeléseit! Ok a nő felszabadítását sürgetik a férfihoz való törvényes és hagyományos alárendeltségi viszonyától, a férfival való egyenlőségét a családi, községi állami és közgazdasági életben.

A férj tehát ne legyen többé a család születtett feje, hanem a házasság egymásközti viszonyát különös szerződés állapítsa meg. Így pl. a községi és állami életben a nő is birjon szavazati joggal, viseljen nyilvános hivatalokat, üzzön ipart és kereskedelmet, működjék közre a tudomány és művészet terén és azért részesüljön épen olyan kiképzetésben, mint a férfiak.

Ezen eszméket néhány évtized óta különösen Angolhonban és Amerikában terjesztik. Angolországban különösen két elsőrangú tudós állt a mozgalom élére, t. i. Stuart Mill, a bölcsész és nemzetgazdász és Fawcett tanár. Azon kívül egy nő, Miss Emily Faithful, egy külön, csupán nők által szerkesztett és kiállított napi lapban iparkodik ezen eszméknek híveket gyűjteni.

Stuart Mill és Fawcett az angol parlamentben is szószólói ezen törekvéseknek. Az angol alsóház ismételve beleboesátkozott a nők választó képességének tárgyalásba. Ezer meg ezer előkelő

Marhabetegség. Héthárs és Hermán községben több darab száj- és körömfájásban szenvedő szarvasmarhát találtak, minek folytán ezen községek marhaállományára 21 napi vesztégyár alá helyezték.

Megszökött. Suhaj Pál Sárosm. Schönviz községből származó, es. kir. gy. serezedbéli gyalogos e hó 23-án ezredétől, Eperjesről megszökött. Körözöttik.

A nőtlenség adója. Az agglagénység megadóztatásának eszméje már többször felmerült a francia lapokban. A Figaro most újabb felveti a témát s tekintettel a farnezia költségvetés defizitjére, egész komolyan sürgeti az adó mielőbbi behozatalát. Házasságra — írja a nevezett lap — senkit sem lehet kényszeríteni, de az adóra igen. A nőtlenség maradt férfi, nem teljesíti egyik legfőbb társadalmi kötelességét: nem alapít családot. — Franciaországban három millió nő marad hajadon. A családalapítás, ugymond, épp olyan kötelesség, mint a katonaszkizálás. A katonai szolgálattól, 1500 frank lefizetésével meg lehet magát váltani: ilyesféle bírságot, fokozatos évi adót, a 40-ik évtől a 60-ik ajánl a lap kivittetni a nőtlenségre. Ez bőven fedezné az állambiztosítási defizitjét.

Elmebeteg. Vargosko Dolinsky Károly Szedlicze községi születésű 20 éves legény, es. k. tüzer-ségi ujoncz, mint feltűnő elmebeteg Eperjesen le-tartóztatott s a kassai közpökházbalett elszállítva.

Elveszett koffer. A lublói fürdőben egy koffer találtatott, melynek rézlapoekáján „Semsey” név van bevéve. A tulajdonos a koffer iránt rendelkezék, miután az évad vége felé közeledik. Közelebbi értesítés a lublói fürdő igazgatóságánál.

Kalandos természetű szolgáló. Csekan Mária kis-szebeni születésű eseléd Klein Ignác-féle házban a házmesternél szolgált. Nem lévén azonban sorsával megelégedve, egy szép nap reggelén a tisztitandó férfuhával együtt eltűnt és Kassán, mint férfi kalandozott, sőt férfimunkákra szolgálatba is állott. De a nehezebb munkát nem bírta s így mindjárt a második hétkben bevallotta gazdájának kalandos tettét. A gazda azonnal jelentést tett a rendőrségnek, hol a leány a ruhalopást, sőt még a eselédkönyvből a női névnek kiszakítását is bevallotta, mire ide átkísértetett.

Szerencsétlenség. Folyó hó 3-án Enyiczke, Szokoly és Nagy-Ida határain tartott nagy gyakorlatnál egy ágyu elsütése alkalmával a lovak meg-bokrosodtak s az ágyu első részével elragadtak. Ennél fogva két tüzer annyira megsérült, hogy az egyik mindjárt meghalt, a másik súlyos betegen fekszik. A ragadó lovakat Enyiczken sikerült nagy nehezen megállítani.

Útonálló a szekesői hídnál. Tóbiás István Sebes-Kellemes felé haladva, a szekesői hídnál Baesó Mihály nevű egyén által megállítottat, ki is kabátjának megmozdítása után, az annak egyik zsebében talált pénztárcáját kivette s a fiu kiabálására a pénzzel együtt eltűnt. Baesó midőn házá-nál a esendőség megjelent, tagadta ugyan tettét, mire házmotázás tartatott, s egyik ladában — a ruhák között — csakugyan sikerült a tárczát és a pénzt megtalálni. Baesó Mihály utonállás miatt a kir. ügyésznek lett átadva.

Czigány verekedés. Reich Ignác sebesi koresmájában nagy verekedés folyt. Bandi, Gyuri és Józsi alsó-sebesi cigányok összekaptak, a vitába aztán többen becsatkoztak, hullt a közép, s for-

malis csatározás fejlődött ki, csak a helyszínen megjelent közrendőri közegek vetettek véget a nagy-mérvű esendhaborításnak.

Betörés. Kirchmayer Gerő plavniczei bérlő-nél Koszturko István és Dávid János ottani juhász-legények, előbbi fejszével, utóbbi vasruddal felfegy-verkezve, a lakás ablakának kifeszítése után, a szo-bába hatoltak, ott mindent össze-vissza hánytak s ezután kísérletet tettek, hogy a „Wertheim” kasz-szát feltörjék. Eközben a bérlő eselédjei észrevették a betörőket, kik a támadt zajra futásnak eredtek. A eselédék egyike a merénylők után iramodott s Koszturko István hátulról vasvillával leszurta, ki ennek következtében földre esett s elfogták.

Agonytűtő. Kükemenz történt ehó 13-án. Magút ottani új földbírtokos bevégezvén az aratást, Dozsinkázott! Ez alkalommal bőven osztván a „krumpli extractot”, többen leiszszak magokat s ily állapotban kézzelfoghatólag kezdtek egymást kapa-csitálni. Azonban hogy egy nézetlen ne legyenek, gondoskodott arról a pálinka: verekedni kezdtek, mely verekedés közben, egynek olyant ütöttek egy karóval feje bubjára, hogy esőtörtökön éjjel elhalt.

Mikor az öreg megnősül. — Ejh, hej kedves uram bátyám — mondja szemrehányólag K. barátunk jó hatvanas rokonának, hogy juthatott eszébe 18 éves leányt venni feleségül? Ez nagyon veszedelmes és egyenlőtlen házasság! — Sőt ellen-kezőleg, a legjobban illünk egymáshoz. Ha fiatal feleségemre nézek, az örömtől legalább 20 évvel fiatalabbnak érzem magam, ha pedig ő néz rám, 20 évvel öregebb lesz ijedségében: így én 40 éves leszek, ő 38: világos, hogy nagyon összeillünk!

A községi törvény módosításáról szóló törvényjavaslat már szövegezve van, s az 1871. évi XVIII. és 1876. évi V: t-cikknek hatályon ki-vül helyezésével önálló szerves egészet képez. A törvényjavaslat a jövő ülészekben már be fog ter-jesztetni a képviselőházhoz.

Hogy füst a pokol? E kérdésre Drexel Hieronymus jezsuita egy hosszabb értekezésben felel meg, mely 1431-ben látott napvilágot. A pokolt következőkben írja le: A pokolnak hét helyisége és három kapuja van. Minden lakásban van 7 tűz- és 7 jégfolyam és 7000 lyuk: minden lyukban 7000 repedés, minden repedésben 7000 skorpió s ezek mindenikének hét teste van és minden testben 1000 tonna mérég. Már ettől csak lehetett félni — 1431-ben!

Furesa találmány. Egy hóbortos ameri-kainak nemrég azon eredeti ötlete támadt, hogy a hölgyek számára egy tánczó övet készít. A hölgy derekára esatolja ezt az övet, melynek hátul épen olyan karikái vannak, mint valami ládának. A tán-czosnak nem kell többé átkarolni a tánczosnéjét, csak az övnek a karikáját kell jól megmarkolni a mi — mint a találmányt hirdető értelmes férfiú megjegyzi — mindenestre sokkal erkölcsösebb s bizonyos esetekben (terjedelmes méretű derekknál) kellemesebb is lesz.

Olesó életmód. Foesan Mihály sznakói la-kos, igen olesó módon akart élni. Nagy a sznakói határ és érett rajta az életnemű, csak hozzá kell nyulni. Ezen elvet követve, igen nagy károkat oko-zott a községbelieknek, mert válogatás nélkül lopta a lekaszált árpat és rozsozt s bár többször tetten érték, a községi előjáróság nem birt vele, végre feljelentették s minthogy ezen egyén különben is

szegény népek nagy károkat okozhatott volna, mint a vagyonbiztonságra nézve veszélyes egyéniség, hüvösre tétetett.

Veszélyes fogadás. Egy amerikai kórház-ban egy yankee meglátogatta beteg barátját. „Nos, hogy vagy?” kérdi tőle. — „Rosszul kedves Tom, nagyon rosszul, oly rosszul, hogy az orvos azt mondta, hogy ha baloldalra fordulok, menten meghalok.” — „Ugyan ne tréfálj!” — „Ugy van, a hogy mondom.” — „Lehetetlen!” — „Nem hiszed, fogadok 5 dollárba!” — „Tartom!” — Nos hát figyelj!” Ezzel a beteg baloldalára fordult és meg-halt. Tom az ágy szélére tette az 5 dollárt és megilletődve távozott.

Diákcsíny. A jó H. tanár tudományos, de gyöngye akaratu öreg ur. Tanítványai nagyon ki-kaptak rajta. A múlt héten is egy csapat jökedvű diák éjféli után becsenget a ház ajtaján. (A jeles professzor nemcsak tudományáról volt nevezetes, hanem arról is, hogy rendkívül félt a betörőktől.) — Az istenért tanár ur — kiáltott az egyik diák, annyi betörés történt a napokban is a környéken és ennek daczára egy ablaka mégis nyitva van! — Az lehetetlen — viszonzá a tanár ur, a ki a esön-getésre az egyik ablakon dugta ki a fejét — le-fekvésem előtt minden ablakot sajátkezűleg esuk-tam be. — No hát csak raboltassa ki magát s azzal sem törődünk, ha meggyilkolják, ha nem hajt a szép szóra, — mondják a diákok s ezzel tovább indulnak — mi legalább megtettük kötelességün-ket, intettük önt. A tanár ur kétségbeesve kiált utánok: Az isten szerelmére legalább mondja, melyik ablak van nyitva? — Melyik ablak? — válaszolt a diákok kórusa — hát az, amelyiken épen most kinéz!

A törvényeségi teremből. Az elnök atyailag inté az egyik tanút, a ki foglalkozására nézve ügyvéd volt: Kérem a tanút, egy perczre feledkezék meg állásáról és csak is a tiszta igaz-ságot mondja!

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**

Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

Bizonyítvány.

Az alulírottak egy általuk eszközölt szoros vizsgálat alapján kijelentik, hogy a párisi **Cawley és Henry** urak francia szivarkapa-pir-gyárából származó „**LE HOUBLON**” szivarkapapirt kitűnő minőségűnek, minden idegen alkatrésztől különösen minden az egészségnél ártalmas anyagoktól is mentek találtak.

Bécsben, 1884-i május 24-én.

Al.: **Dr. Pohl J. J.**

a vegyi technológia nyil. rendes tanára
a csász. kir. műegyetemen.

Al.: **Dr. Ludwig E.**

az orvos vegytan es. k. nyil. rendes tanára
a bécsi egyetemen.

Al.: **Dr. Lippmann E.**

a vegytan rendk. tanára
a bécsi egyetemen.

(Fentebbi aláírások helyessége **Dr. Homann J. csász.** kir. jegyző ur által Bécsben bizonyítottat. Fentebbi bizonyítvány aláíratott a csász. kir. külügyministerium és a bécsi francia követség által 1884-i május 28-én.)

hölgy által aláírt kérvény szorgalmazta az angol képviselőházban a nők választójogát.

A folyamodók kérelmeket körül-belül követ-kezőleg indokolják:

Az igazság azt kívánja, hogy a nők ügyei felett a törvényhozó testületben ne csak oly egy-ének döntsének, kik azon nézetből indulnak ki, hogy a nő a férfinak feltétlenül alá van rendelve. A nevelés fontos kérdésében, a családi birtokjog és egyéb hasonló ügyekben a nő szava is figyelmet érdemel. Ti azt hozzatok fel, hogy a nők igazi érdekeit a hozzájuk legközelebb álló férfiak eléggé képviselik.

Az e fölötti ítelet azonban minket illet. Azon kívül itt nincsen csak asszonyok- és a szülői ház-nál levő hajadonokról szó, hanem a nők azon nagy sokaságáról, kik az életben egyedül magokra van-nak utalva.

A képviselőválasztás jogának csak háromféle alapja lehet. Vagy a társadalmi osztályok eszméje; ezen esetben el kell ismernetek, hogy a nőket a társadalom külön osztályának kell tekinteni, olyan-nak, mint a férfiak választóképes osztálya, a meny-nyiben ti bennünket ugyis mindig a mi nő hiva-tásunk sajátosságára utaltok. Vagy a birtok és megadóztatás érdekeinek joga, a minek hagyomá-nyainak szerint a parlamentben ugyis képviselve kellene lennie: ezen második esetben a birtokos és rendelkezési joggal bíró nők a censura korlátain belül bizonyára jogosultak a választóképesre. Vagy végre harmadszor az általános választási jog azon demokratikus eszméje, hogy a népképvisel-et megalkotásának művében mindenki vegyen részt; az általános szavazati jog elvének elfogadása ese-tében még kevésbbé lehet abból a nőket kizárni. Ha a választó jog osztályjog, ugy mi egy külön osztályt képezünk; ha az birtokjog, ugy vannak birtokos nők: ha emberi jog, ugy bizonyára em-berek vagyunk mi is. Az, hogy mi a választó-jogot okosan gyakorolnók-e vagy sem, az nem le-het oka megtagadásának. A férfiak sem gyako-

rolják ezen jogukat mindig helyesen. És ki döntsön a fölött, hogy mi jól vagy rosszul választottunk? — Ha az előbbi századokban nők uralkodtak, és ha mai nap Angliában egy királynő a közvélemény szerint az országot a lakosság megelégedésére kor-mányozza, miért ne volnának a nők a választásra képesek? — Vagy azt kell megtagadnotok, hogy nők trónra juthatnak, vagy azt kell megendnetek, hogy ők a választás sokkal esékélyebb feladatának meg tudnak felelni. Ennyire terjed az indokolás.

Amerikában a nők választóképesességének imént felhozott indokai nyomtatékban sokat nyernek az által, hogy ott a republikáns párt a négereknek is megadta a szavazati jogot. Minthogy eddig általában azon nézet uralkodott, hogy a szereneset alsóbb rendű lénynek kell tekinteni; mert még Penn államban is meg volt neki tiltva a társasko-csik belsejében foglalni helyet, a hajóban is csak a második helyen utazhatott, nagy művészt Ira Aldrig-t mivel szeresen volt, még a színpadon sem túrték: a szereseeneknek a legalacsonyabb rabszolgaságból a legmagasabb politikai jogélvezetre való hirtelen felemeltése hatalmas tegyvert szolgálat a nők kezébe arra, hogy azt mondhatták, miszerint csak mégsem szabad őket jobban elnyomni, mint a feketéket. Ehez járul még azon körülmény, hogy Rhode-Island régiebb alkotmánya a nőknek a politikai szavazati jogot megadta. Kivánságunk tehát történeti alappal is bír. Ezen nézetek befolyása alatt legújabbban chilei köztársaság is megadta a nőknek a szavazati jogot.

Németországban és birodalmunk örökös tarto-mányaikban különösen 1864 óta a nagyobb váro-sokban, mint Linz, Berlin, Hamburg, Brema, Han-nover, Boroszlo, Bécs és Prága, keletkezett egye-sületek támogatják ezen törekvéseket szóval és írásban. — Ismert nevek e téren a többi közt: Lette (nem rég elhunyt), Holzendorf, berlini tanár, Büchner Luiza. (meghalt tavaly nov. 28-án), kinek e tárgyra vonatkozó összegyűjtött önálló munkái épen most jelentek meg.

Épen oly helyten, mint elhamarkodott dolog volna ezen javaslatokat azonnal elfogadni, vagy fel-tők pálezát törni, mielőtt azokat minden oldalról behatóan megvizsgáljuk. A nők ezen új állására nézve nem hivatkozhatunk a tapasztalásra, mert az ide vágó kísérletek még nagyon ujak és töké-letlenek: s azért a kutatás és vizsgálódás terére kell lépünk. De ha ezen birói tisztünkben böl-esség- és igazságossággal akarunk eljárni, előbb bizonyos törvényt, azaz biztos bölesészeti alapelve-ket kell megállapítanunk és ezek szerint kell itél-nünk a nők állása felől.

Kisértsük meg ezt most!

Ha a nőnek oly munkát szánnánk, mely ter-mészetével ellenkezik, a követelményeknek meg nem felelhetne és így csak a lelki nyugalmát zavar-nók. Azért a nőkérdés megoldásának első alapelve: I. a nő tevékenysége eredeti természetének megfelelő legyen, azaz munkája legyen minden-kor munkaképességéhez mért.

Minthogy továbbá minden értelmes, erkölcsileg szabad lénynek mint személynek, a személyes szabadsághoz joga van, ennél fogva tekintettel az elsőre következik azon

II. alapelv: A nő minden kézi és szellemi munkára jogosult, melyekhez elégedő tehetséggel bír és melyek benne élénk érdeklődést kelthetnek. Továbbá minden ember a lehető legnagyobb erkölcsi és szellemi tökélyre és jólét utáni törek-vésre van hivatva. Minthogy pedig a vallásérkö-lésiség mind a két nemnek kötelességévé teszi ezen rendeltetését lehetőleg megközelíteni, tehát a nő-nek is kell birni azon joggal, hogy Istentől nyert tehetségeit kifejthesse; mert valamely munka kö-telezettsége az ahhoz való jogot is magában fog-lalja. Azért

III. a nők jogosultak is olyan képeztetésre, a milyen természet- és rendeltetésüknek megfelel.

(Vége köv.)

Budapesti
KIÁLLITÁSI SORSJEGYEK á **1** frt
 4000
 nyeremény
Főnyeremény
 készpénzben csak 1% levonással
100.000 ft
 továbbá 20.000 ft 10.000 ft értékben
11 sorsjegy **10** frt
 Kiállítási sorsjáték-kezelősege Budapest, Andrassy-út 43.

Fa-eladás. 1130 - 1
 Elsőrendű bikkfa métermázsája 10 frtjával fuvar nélkül helyben Alsó-Sebesen a gróf Wengerszky uradalom major-ágában eladó s vevők által azonnal elfuvarozható.

Neue Urtheile ärztl. Autoritäten über die
FRANZ JOSEF Bitterquelle,
 das anerkannt wirksamste alter Bitterwasser.
 Prof. Dr. v. Korányi, k. Rath und Dir. der medic. Klinik, Budapest. „Dieses Bitterwasser zeichnet sich dadurch aus, dass es einen milden Geschmack hat, in kleinerer Gabe eine eröffnende Wirkung übt und das Wasser selbst bei längerem Gebrauche den Appetit und die Verdauung nicht stört.“
 Prof. Dr. Gebhardt, Director des allgem. Krankenhauses, Budapest. In Folge der Josef Bitterquelle leicht zu nehmen und wird die gewünschte günstige Wirkung mit geringerer Menge und in kürzerer Zeitdauer als durch andere Other Bitterwasser erreicht.
 Prof. Dr. v. Bamberger, Wien. „Ist eines der kräftigsten Bitterwasser, welches selbst bei längerem Gebrauche keinen Schaden verursacht. Wien 1877.“
 Prof. Dr. Leube, Erlangen. „Wirkt sicher und macht keinerlei Beschwerden. Selbst in Josef Bitterwasser schmerzlose Wirkung.“ Erlangen, 1878.
 K. k. allgem. Krankenhaus Wien V., medicin. Abth. und D. H. Prof. Dr. Drasche. „Bei Magen- und Darmkatarrh, bei Stuhlverstopfung, Appetitlosigkeit, Blutanschoppung, Hämorrhoiden, Leberleiden und Frauenkrankheiten werden vorzügliche Erfolge erzielt.“ Wien, 1878.
 Vorräthig in EPERIES bei J. W. GALLOTSCHIK, sowie in allen Apotheken und Specerei-Handlungen, Brunnenschriften etc. gratis durch die Versendungs-Direction in Budapest.

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott
Farugony-matrácok
 6 frt. 6 frt.
 Pótlék szalmaszakok és sodronybetétek helyett
 tiszta tartós és jutányos, különösen alkalmas intézetnek és kórházaknak. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedés. A megrendeléseknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.
 Főraktár: Bécs, I. Neuer Markt 7.

Valódi
ORVOSI MALAGA-SECT
 A Klosterneuburgi cs. k. borkisérleti állomás vegyelemzése szerint:
 1123 kitünő jó, valódi malaga, 1-4
 mint kitünő erősítő-szer elerőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek, stb számára, a vészegénység és gyomorgyengeség ellen legkitünőbb hatása 1/4 és 1/2 eredeti palackokban a törvényesen bejegyzett védjegy alatt a
VINADOR SPANVOL BORKERESKEDÉSNEK
 BÉCS HAMBURG
 frt 2.50 és 1.30 eredeti árak mellett.
 Eredeti palackokban kapható Kozma Lajos fűszerkereskedőnél, továbbá különféle finom külföldi borok eredeti palackokban és eredeti ár mellett: Korn Vilmos (ezelőtt Izsépy) és Schmidt Károly gyógyszerárában. — Jótállás csak akkor vállalható el az italok valódisága és jósága iránt, ha az üvegek az eredeti Vinador-jelvényvel vannak ellátva.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.
 Az alant írott főbányahivatal 1886. évi szükségletére szállítandó következő termény és anyagszerek beszerzésére ezennel árlejtés hirdettetik.
 1) 150 mm-ás buza, melynek hlként 74 kgr. súlylyal kell birnia. 2) 430 mm. rozs, melynek hlként 71 kgr. súlylyal kell birnia. 3) 330 mm. zab, melynek hlként 43 kgr. súlylyal kell birnia. 4) 584 mm. lószéna. 5) 100 mm. zsupszalma. 6) 75 mm. alomszalma. 7) 130 kg. gépolaj. 8) 800 kg. repceolaj. 9) 2400 kg. petroleum (kőolaj). 10) 100 kg. faggyu. 11) 25 kg. faggyu-gyertya. 12) 100 kg. háj. 13) 500 db fenyőpadló 4 méter hosszú. 30 cm. széles. 5 cm. vastag. 14) 500 db. fenyődeszka 4 m. hosszú. 30 cm. széles. 3 cm. vastag — és 15) 500 db veresfenyő-deszka 4 méter hosszú. 30 cm. széles. 3 cm. vastag — mely ezeknek egyenlő részletekben és pedig 1886. évi február, május, augusztus és november 1-ig szállítandók azon kikötéssel, hogy szükség esetében a vállalkozó a jelenleg követelt mennyiségnél, kívánat szerint 1/3 részzel többet is köteles leendő a magas kincstárnak beszállítani. Az ajánlatok elfogadására 1885. október 28 án reggeli 9 óra tüzetik ki.
 A zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és bánatpénzzel az ajánlott összegnek 10% látandók el. A bánatpénz készpénzben vagy a szabályoknak megfelelő értékpapírban esatolandó.
 Az el nem fogadott ajánlatokhoz esatolt bánatpénz az illetőknek azonnal vissza fog adni. Az ajánlatban az ajánlattevő köteles kitenni, hogy a szállítás feltételeit ösmeri s hogy azoknak magát minden tekintetben aláveti. Az ajánlott összeg szám és szöszert kiírandó, valamint az is, hogy ajánlattevő a szállítást métermázsája és kilogrammok szerint eszközöndi.
 Az akként szerkesztett zárt ajánlatok esakis a fentebb kített nap reggeli 9 óráig fogadtnak el, a később beadott ajánlatok visszautasítottak, egyáltalában utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.
 A szállítás részletes feltételei az árlejtést tartó hivatal helyiségében mindennap reggel 9 órától délután 5 óráig megtekinthetők.
M. k. főbánya-hivatal Soóvártt.